

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: "Підвищення міжнародної конкурентоспроможності
підприємства на основі злиття та поглинання"

Виконала: студентка 2 року навчання,

групи 8.06.07.12.01,

спеціальності 8.03050301 "Міжнародна
економіка"

Подгора Д.Є.

Керівник: к.е.н., доцент Резнікова Т.О.

Рецензент: к.е.н., доцент Гончаренко Н.І.

Харків – 2014 рік

РЕФЕРАТ

Сучасні умови функціонування підприємств в Україні та світі характеризуються не тільки посиленням процесів глобалізації, але і постійними змінами зовнішнього середовища та підвищення ризику діяльності, як на вітчизняних, так і на закордонних ринках. Суб'єкти господарювання намагаючись відповідати вимогам, що їх висуває ринок, все більше уваги приділяють питанню конкурентоспроможності, тобто перед підприємствами виникає гостра необхідність формування стійких конкурентних переваг з метою ефективного їх функціонування.

Оскільки управління конкурентоспроможністю підприємства передбачає систему заходів, що забезпечують йому можливість подолання негативних наслідків впливу та досягнення необхідного рівня конкурентоспроможності, то основною метою є забезпечення сталого функціонування підприємства в будь-яких умовах ринку. Одним із підходів отримання конкурентних переваг є злиття або поглинання підприємств-конкурентів, тому дана тема є актуальною.

Проблеми конкуренції та забезпечення конкурентоспроможності економічних суб'єктів досліджували такі зарубіжні вчені, як Д. Рікардо, А. Сміт, Д. Абель, Г. Гамель, П. Друкер, К. Ендрус, Р. Ешенбах, П. Зенге, Ф. Котлер, Р. Коуз, К. Крістенсон, М. Портер, К. Прахалад, Р. Солоу, Й. Шумпетер, Ф. Хайєк. Процесам злиття та поглинання присвячені роботи як іноземних учених, зокрема: М.Бекье, П.Гохан, Д.Депамфилис, Р.Коуз, А.Лажу, П.Моросини, Р.Нельсон, Р.Фаулер, так і вітчизняних: Е. Біджаков, А.Гальчинський, Є. Демидова, С.Мочерний, О.Мозговий. Однак багато аспектів сучасних процесів злиття та поглинання залишаються недостатньо розкритими, тому потребують додаткових досліджень.

Ціллю роботи є підвищення конкурентоспроможності ПАТ «Харківська бісквітна фабрика», на ринку України та за кордоном, за рахунок злиття чи поглинання підприємства-конкурента.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішено наступні завдання:
досліджено теоретичні основи понять конкуренція, конкурентні переваги, міжнародна конкурентоспроможність підприємства і процес злиття та поглинання;

проведено аналіз фінансово-економічного стану підприємства;

визначено конкурентну позицію підприємства на вітчизняному ринку та на ринках інших країн, оцінено його конкурентоспроможність і розроблено систему вибору підприємства для злиття чи поглинання, обґрунтовано заходи по підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Об'єктом дослідження даної роботи виступає оцінка рівня конкурентоспроможності ПАТ «Харківська бісквітна фабрика» на вітчизняному та світовому ринках.

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади оцінки конкурентоспроможності підприємства в Україні та за кордоном, за рахунок злиття та поглинання підприємства-конкурента, на прикладі ПАТ «Харківська бісквітна фабрика».

Новизна роботи полягає в удосконаленні методичного підходу до визначення понять злиття та поглинання і процедури проведення цього процесу. Подальший розвиток отримав механізм вибору підприємств-претендентів для процесу злиття чи поглинання та модель оцінки синергетичного ефекту від процесу злиття.

Роботу виконано з використанням наступних джерел: Міжнародні нормативно-правові акти; Закони України; укази Президента України; постанови Кабінету Міністрів України; підзаконних нормативних актів, що регулюють господарську та зовнішньоекономічну діяльність; статистична інформація; звіти про фінансову, економічну та управлінську діяльність; монографії; наукові видання; учбові посібники; періодичні видання, ресурси мережі Internet.

При написанні роботи використані методи систематизації та класифікації для вивчення таких понять як конкуренція, конкурентні

переваги, конкурентоспроможність та міжнародна конкурентоспроможність підприємства. Для дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства застосовувались різноманітні методи аналізу, зокрема факторний та морфологічний. Економіко-математичні методи та моделювання використовувались при формуванні рекомендацій щодо підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Робота складається зі вступу, висновків, чотирьох розділів, списку використаної літератури та додатків.

У першому розділі на основі вивчення наукової літератури розкривається сутність та теоретичні основи поняття міжнародної конкурентоспроможності підприємства, особливості процесу злиття та поглинання як фактору підвищення конкурентоспроможності на національному ринку та ринках інших країн.

Аналітичний розділ містить характеристику виробничо-господарської діяльності підприємства, аналіз економічної, фінансової та зовнішньоекономічної діяльності.

У третьому розділі реалізовано напрямки підвищення конкурентоспроможності ПАТ «Харківська бісквітна фабрика» на вітчизняному та закордонних ринках на основі процесу злиття підприємств.

Четвертий розділ містить опис охорони праці та безпеки у надзвичайних ситуаціях на ПАТ «Харківська бісквітна фабрика»

Результати дослідження по дипломній роботі опубліковані в статті «Злиття та поглинання як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства», в матеріалах Міжнародної науково-практичної конференції 14-15 листопада 2013 р. «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики».